

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 42. An etiam in materia Juris Divini, & naturalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

tem, v. g. ab obligatione restitutionis, si enim huic proposuerit rationes oppositas aliorum, & hic eas maturè considerarit, ac censeat non esse convincentes, nec elidere certam probabilitatem suæ sententiæ, consulens tutò sequatur hunc, uti docent *Sanch.* in Decal. l. 1. c. 9 n. 24. *Zumel. Castrop. Tapia. Bress. Pasq. Verric. Candid.* & alii cum *Moya* q. 4. n. 17. & cum *Carden.* d. 57. n. 88.; Ratio est, quia talis consulens utitur jure suo, & cum post inquisitam veritatem non reperiat certitudinem contra se sed motiva gravia pro se, prudenter sibi format dictamen, quod secundum hæc licitè operetur.

Q. 42. *An licitum sit sequi minus probabilem, 302*
non tantum in materia juris positivi humani, sed etiam juris Divini & naturalis. R.

Aliqui admittunt licitum esse sequi minus probabilem in materia juris positivi humani, quia putant Legislatores humanos tum nolle, ut obliget sua lex, quando pro non existentia illius est opinio probabilis; sed dicendum est licere etiam in materia juris Divini & naturalis, nam nec Deus nec natura nos in simili casu ignorantia invincibilis obligare censeantur, & rationes, quas à n. 268. attulimus, æqualiter valent de omni materia: denique pleraque argumenta, quæ isti uctores contra materiam juris Divini aut naturalis afferent, facile retorquebuntur contra materiam juris humani, uti patebit ex dicendis à n. 319., v. g. si quis in materia juris humani possit ex fide operari & rectè sibi formare conscientiam secundum minus probabilem ex vi iudicii reflexi contra iudicium suum directum probabilius, idem poterit in materia juris Divini & naturalis: Item, si non sit contra reverentiam Legislatoris humani, quamvis hic & nunc dicam, licet ex vi iudicii directi

directi probabilius mihi sit legem tuam existere, tamen nolo facere, quod illa iubet, etiam non erit contra reverentiam Auctoris legum divinarum vel naturalium &c.

303 Q. 43. *Quomodo formandum sit ultimum dictamen conscientiae secundum sententias minus probabiles. R.*

§. I. Ante omnia opus est, ut qui cogitat operari secundum aliquam sententiam faventem libertati, certus sit eam esse verè probabilem, uti constabit ex dicendis à n. 366. & 368.; hoc supposito, adhuc non est satis, ut in mente verset talem sententiam, v. g. ut quis licitè pingat die festo, non est satis, quòd sciat aliquos docere, quòd hoc liceat, nam si interim se non resolvat practicè, sed maneat dubius & velut indifferens inter hæc, quòd liceat & non liceat, sicque pingat, non habet conscientiam ullam, cum non formet sibi iudicium certum de honestate suæ actionis, sed solum habet notitiam opinionum veluti speculativam, ideoque peccat pingendo, ita omnes cum *Ess.* in app. a. 187. & seqq. *Sporer* n. 33.

304 §. II. Dictamen ultimum conscientiae in ordine ad honestè operandum non potest esse opinio probabilis, imò nec sufficit probabilior, sed debet esse certum, cui si conformetur operatio, evadat certò honesta, uti constat ex dictis à n. 46.

305 §. III. Dictamen illud ultimum non potest deduci ex opinione probabili veluti ex una præmissa, sed deduci debet ex duabus præmissis certis, quia conclusio deducta ex una tantum probabili est etiam tantum probabilis, cum debeat sequi debiliorem partem, hinc si sic deducatur, *actio non servilis est licita die festo, sed pingere est actio non servilis, ergo pingere est licitum die festo*, non potest esse ultimum dictamen conscientiae, quia cum conclusio illa
nitatur